

Sayı : E-18454353-100.04.02-11155

09.09.2022

Konu : Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda
Emir/İşlem Oranı Hesaplanması ve
Üyelerle Paylaşılması Hk. Duyuru

Sn. Yetkili

Borsamızda artan işlem hacimleri, piyasalar arası etkileşim, algoritmik ve yüksek frekanslı işlemlerin etkisiyle işlem sistemine girilen/değiştirilen/iptal edilen emir sayısında beklenen bir artış gözlemlenmektedir. Dünya genelinde de teknolojik gelişmenin etkisiyle borsacılık sektöründeki eğilimin bu yönde olduğu uzun bir süredir görülmektedir. Bu çerçevede, emirlerin izlenebilmesi, raporlanabilmesi ve analiz edilebilmesi büyük önem kazanmıştır.

Küresel borsalarda gerçekleşen işlemlere nispeten çok daha yüksek sayılara ulaşan emirlerin değerlendirilmesinde emir/işlem oranının ("Order-to-Trade Ratio", EİO) birincil gösterge olarak öne çıktığı, çeşitli yaklaşım ve yöntemlerle bu oranın hesaplandığı gözlemlenmektedir.

Bu çerçevede, Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda EİO verilerinin hesaplanmasına ve üyelerle paylaşılmasına karar verilmiş olup hesap-sözleşme bazında EİO verileri 16/09/2022 tarihinden itibaren günlük olarak "Connect" sistemine yüklenecektir. EİO hesaplamasında girilen, değiştirilen ve iptal edilen tüm emirler ile özel işlem bildirimleri hariç tüm işlemler dikkate alınmaktadır. Hesaplama yöntemine ait detaylar Ek'te yer almaktadır.

Yatırımcıların emir/işlem hareketlerinin ve risklerinin mümkün olduğunca gerçek zamanlı olarak takip edilebilmesi için üyelerimizin de kendi sistemlerinde gerekli altyapıya sahip olmaları ve EİO verilerini Borsamız tarafından sağlanacak verilerle kontrol etmeleri beklenmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Korkmaz ERGUN
Genel Müdür
Yönetim Kurulu Üyesi

Ek:

- 1 - Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında Emir/İşlem Oranı(EİO) Hesaplaması (4 Sayfa)
- 2 - İngilizce Duyuru Metni (5 Sayfa)

Dağıtım:

Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Üyeleri

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 5945FE10-C46A-4700-AEB5-3156DF9015DF Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/bist-ebys>

Adres: Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi, No:4 34467 Sarıyer/ STANBUL

Telefon: (212) 298 21 00

Faks: (212) 298 25 00

KEP Adresi : borsaistanbul@hs03.kep.tr

Bilgi için:Hüseyin Evren ARIK
Türev Piyasalar Yönetim Servisi
Yöneticisi

EK: VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASINDA EMİR/İŞLEM ORANI (EİO) HESAPLAMASI

EİO her hesap için sözleşme bazında günlük olarak hesaplanır. Genel olarak EİO formülü aşağıdaki gibidir:

$$EİO = (\text{emir sayısı} / \text{işlem sayısı}) - 1$$

Emir sayısına emir girişleri, değişiklikleri ve iptalleri dahil edilir. Değişiklikler, iptal ve yeniden giriş olarak değerlendirilir. İşlem sayısına parçalı gerçekleşenler dahil ayrı bir işlem numarası alan tüm işlemler dahil edilir.

HESAPLAMA DETAYLARI

Emir Girişleri

Aşağıdaki emirler hesaplama dahil edilir.

- Önceki günlerde girilmiş olup hesaplama gününde Sisteme yeniden yüklenen emirler
- Limit emirler
- Piyasadan limite emirler
- Şarta bağlı emirler
- Girildiği anda fiyat limitleri nedeniyle “Durdurulmuş” statüyle Sisteme kabul edilen emirler
- Vadeler arası strateji emirleri (tek emir olarak değerlendirilir)

Aşağıdaki emirler hesaplama dahil edilmez.

- Piyasadan limite emirlerin eşleşmeyen kısımlarının pasife yazılması
- Şarta bağlı emirlerin tetiklenmesi
- “Durdurulmuş” statüdeki emirlerin fiyat limitlerinin değişmesi nedeniyle aktif hale gelmesi
- Vadeler arası strateji emirlerinin işleme dönüşmesi sonucunda stratejinin bacaklarında Sistem tarafından otomatik üretilen emirler
- Özel işlem bildirimleri

Emir Değişiklikleri

Aşağıdaki değişiklikler mevcut emrin iptali ve yeniden girişi olarak değerlendirilerek hesaplamalara dahil edilir.

- Fiyat, miktar, geçerlilik süresi, pozisyon açma/kapama, emir geçerliliği ve açıklama alanı değişiklikleri

Emir İptalleri

Aşağıdaki emir iptalleri hesaplamaya dahil edilir.

- Üye kullanıcıları tarafından iptal edilen/inaktif hale getirilen emirler
- Üye adına Borsa tarafından iptal edilen emirler
- PTRM Risk Grubu kontrolleri kapsamında yapılan kullanıcı limiti tanımlamaları nedeniyle iptal edilen emirler
- Bağlantı kopması nedeniyle Sistem tarafından iptal edilen emirler
- Teminat yetersizliği nedeniyle PTRM tarafından iptal edilen emirler

Aşağıdaki emir iptalleri hesaplamaya dahil edilmez.

- Borsa tarafından iptal edilen emirler (üye talebi ile iptal edilenler hariç)
- Üye/Kullanıcı/Hesap durdurma nedeniyle Sistem tarafından iptal edilen emirler
- Zaman geçerliliğinin sona ermesi nedeniyle Sistem tarafından iptal edilen emirler
- Geçerlilik süresi KİE/GİE olan ve hiç eşleşmeden iptal olan emirler
- Geçerlilik süresi KİE olan, kısmi olarak eşleşen ve bakiyesi iptal olan emirler
- “Aktif” statüde olup, sözleşme fiyat limitlerinin veya geçerli oldukları seansın değişmesi nedeniyle “Durdurulmuş” hale gelen emirler
- Tetiklendikleri anda validasyonu geçemeyip iptal olan şarta bağlı emirler

İşlemler

Aşağıdaki işlemler hesaplamaya dahil edilir.

- Gün içerisinde tüm seanslarda gerçekleşen işlemler
- Vadeler arası strateji emirlerinin işleme dönüşmesi sonucunda bacaklarda gerçekleşen işlemler
- İşlem düzeltme ile hesaba aktarılan işlemler

Aşağıdaki işlemler hesaplamaya dahil edilmez.

- Özel işlem bildirimleri
- Borsa tarafından iptal edilen işlemler
- İşlem düzeltme ile başka bir hesaba devredilen işlemler

EİO RAPORU

Üyelerimiz ile Connect üzerinden paylaşılacak EİO raporları ve içerdikleri alanlar aşağıda verilmiştir. Söz konusu içerik [Vadeli İşlem Ve Opsiyon Piyasası Dosyaları Veri Bildirim Ve Kabul Formatları](#) dökümanında da yer almaktadır.

Tablo 1. Hesap ve Enstrüman Bazında EİO Raporu

	Titles	Başlıklar	Açıklama	Örnek
1	DATE	Tarih		03/08/2022
2	MEMBER CODE	Üye Kodu		AAA
3	ACCOUNT	Hesap No		BI_AAA_DE-XXXXX
4	ACCOUNT TYPE	Hesap Tipi		MM_C
5	INSTRUMENT SERIES	Sözleşme Kodu		F_XAUUSDMMYY
6	INSTRUMENT TYPE	Sözleşme Tipi		D_PM_FUT
7	INSTRUMENT CLASS	Sözleşme Sınıfı		DE_XAUUSD_FUT
8	UNDERLYING	Dayanak Varlık		D_XAUUSD
9	INSTRUMENT GROUP	Sözleşme Grubu	Vadeli İşlem/Opsiyon Sözleşmesi	Futures
10	ORDER_COUNT	Emir Sayısı	EİO hesabına dahil emir sayısı	500
11	TRADE_COUNT	İşlem Sayısı	EİO hesabına dahil işlem sayısı	10
12	OTR_COUNT	EİO	Emir sayısı/İşlem sayısı-1 (İşlem sayısı 0 ise Emir sayısı - 1)	(500/10)-1=49

Tablo 2. Hesap Bazında EİO Raporu

	Titles	Başlıklar	Açıklama	Örnek
1	DATE	Tarih		03/08/2022
2	MEMBER CODE	Üye Kodu		AAA
3	ACCOUNT	Hesap No		BI_AAA_DE-XXXXX
4	ACCOUNT TYPE	Hesap Tipi		MM_C
5	ORDER_COUNT	Emir Sayısı	EİO hesabına dahil emir sayısı	500
6	TRADE_COUNT	İşlem Sayısı	EİO hesabına dahil işlem sayısı	10
7	OTR_COUNT	EİO	Emir sayısı/İşlem sayısı-1 (İşlem sayısı 0 ise Emir sayısı - 1)	(500/10)-1=49

Tablo 3. Üye ve Enstrüman Bazında EİO Raporu

	Titles	Başlıklar	Açıklama	Örnek
1	DATE	Tarih		03/08/2022
2	MEMBER CODE	Üye Kodu		AAA
3	INSTRUMENT SERIES	Sözleşme Kodu		F_XAUUSDMMYY
4	INSTRUMENT TYPE	Sözleşme Tipi		D_PM_FUT
5	INSTRUMENT CLASS	Sözleşme Sınıfı		DE_XAUUSD_FUT
6	UNDERLYING	Dayanak Varlık		D_XAUUSD
7	INSTRUMENT GROUP	Sözleşme Grubu	Vadeli İşlem/Opsiyon Sözleşmesi	Futures
8	ORDER_COUNT	Emir Sayısı	EİO hesabına dahil emir sayısı	500
9	TRADE_COUNT	İşlem Sayısı	EİO hesabına dahil işlem sayısı	10

10	OTR_COUNT	EİO	Emir sayısı/İşlem sayısı-1 (İşlem sayısı 0 ise Emir sayısı - 1)	(500/10)-1=49
----	-----------	-----	--	---------------

Tablo 4. Üye Bazında Özet Rapor

	Titles	Başlıklar	Açıklama	Örnek
1	DATE	Tarih		03/08/2022
2	MEMBER CODE	Üye Kodu		AAA
3	ORDER_COUNT	Emir Sayısı	EİO hesabına dahil emir sayısı	500
4	TRADE_COUNT	İşlem Sayısı	EİO hesabına dahil işlem sayısı	10
5	OTR_COUNT	EİO	Emir sayısı/İşlem sayısı-1 (İşlem sayısı 0 ise Emir sayısı - 1)	(500/10)-1=49

FİLTRESİZ TÜM EMİRLER RAPORU

EİO hesaplamasına baz teşkil eden borsamız emir kayıtlarının üyelerle paylaşılması amacı ile normal seans ve akşam seansı sonlarında yayınlanan üye emir defterinden ayrı olarak herhangi bir filtre (seans, değişiklik kodu vb.) içermeyen üye bazında Filtresiz Tüm Emirler Raporu Connect üzerinden yayınlanacaktır. Filtresiz Tüm Emirler Raporundaki alanlar ve formatları [Vadeli İşlem Ve Opsiyon Piyasası Dosyaları Veri Bildirim Ve Kabul Formatları](#) dökümanında yer almaktadır.

EİO HESAPLANMASINDA KULLANILACAK EMİR SAYILARININ TESPİTİ

- Filtresiz Tüm Emirler Raporunda “EMIR KATEGORISI = 1” olan emirler filtrelendir. Böylelikle yukarıda bahsedilen özel işlem bildirimleri (“EMIR KATEGORISI = 32” olan emirler) ve Vadeler arası strateji emirlerinin işleme dönüşmesi sonucunda stratejinin bacaklarında Sistem tarafından otomatik üretilen emirler (“EMIR KATEGORISI = 16” olan emirler) hariç tutulmuş olur.

Emir Girişleri : “EMIR DEGISIKLIK SEBEBI = 6” olan kayıtların sayısı

Emir Değişiklikleri : “EMIR DEGISIKLIK SEBEBI = 5” olan kayıtların sayısı x 2

Emir İptalleri : Aşağıda belirtilen kayıt sayılarının toplamı

- “EMIR DEGISIKLIK SEBEBI=1, 4 veya 10” olan kayıtlar (kullanıcı tarafından iptal edilen veya kullanıcı tarafından inaktif hale getirilen emirler/Bağlantı kopması nedeniyle Sistem tarafından iptal edilen emirler/Üye adına Borsa tarafından iptal edilen emirler)
- “EMIR DEGISIKLIK SEBEBI=116, 117 veya 120” olan kayıtlar (Kullanıcı limiti tanımlamaları nedeniyle PTRM tarafından iptal edilen emirler/PTRM aracılığı ile Üye tarafından iptal edilen emirler/Teminat yetersizliği nedeniyle PTRM tarafından iptal edilen emirler)